

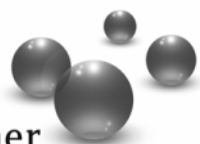
Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod

Provincie Utrecht

Amsterdam, april 2007

randstedelijke rekenkamer

Flevoland • Noord-Holland • Utrecht • Zuid-Holland

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	7
Inleiding	7
Conclusies	7
Aanbevelingen provincie Utrecht.....	9
1. Inleiding	11
1.1 Doel van het onderzoek.....	11
1.2 Afbakening van het onderzoek	12
1.3 Onderzoeksmethode	13
1.4 Het beoordelingskader.....	13
2. Beïnvloeding van de markt voor jeugdzorg	15
2.1 Wat is de huidige situatie in de provincie Utrecht?.....	15
2.2 Wat is de huidige situatie in de andere provincies?	16
2.3 Wat beveelt de Rekenkamer aan?	16
3. Voorbereiding subsidie en beoordeling van de aanvraag	19
3.1 Wat is de huidige situatie in de provincie Utrecht?.....	19
3.2 Wat is de huidige situatie in de andere provincies?	21
3.3 Wat beveelt de Rekenkamer aan?	22
4. Sturing en verantwoording zorgaanbieders	25
4.1 Wat is de huidige situatie in de provincie Utrecht?.....	25
4.2 Wat is de huidige situatie in de andere provincies?	26
4.3 Wat beveelt de Rekenkamer aan?	27
5. Inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod	29
5.1 Verwerven de provincies inzicht in doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod?....	29
5.2 Wat beveelt de Rekenkamer aan?	31
Reactie Gedeputeerde Staten	32
Nawoord Rekenkamer	37
Bijlage A: Provinciale vergelijking	39

VOORWOORD

Jongeren met een indicatie van het Bureau Jeugdzorg hebben een wettelijk recht op jeugdzorg. Het is de verantwoordelijkheid van de provincie de geïndiceerde jeugdzorg zo doelmatig en doeltreffend mogelijk in te kopen. De provincie bepaalt dan ook welke zorg zij bij welke zorgaanbieders inkoop. De provincie maakt daarnaast afspraken met zorgaanbieders over de te leveren prestaties en de subsidie die zij ontvangen.

De Rekenkamer heeft onderzocht hoe de provincie bij het subsidiëren van het provinciale jeugdzorgaanbod stuur op doelmatigheid en doeltreffendheid. Dit onderzoek heeft twee doelen:

1. Inzicht verstrekken in de manier waarop de provincie invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid een doelmatig en doeltreffend zorgaanbod te realiseren.
 2. Aanbevelingen doen die de provincie ondersteunen bij het verder invullen van deze verantwoordelijkheid.
- Het onderzoek beschrijft in hoeverre de provincie de voorwaarden heeft gecreëerd om doelmatig en doeltreffend jeugdzorg te kunnen inkopen. De Rekenkamer beoordeelt niet in hoeverre het gesubsidieerde zorgaanbod ook daadwerkelijk doelmatig en doeltreffend is.

De Rekenkamer realiseert zich dat de Wet op de Jeugdzorg recent in werking is getreden en dat de provincies nog volop bezig zijn invulling te geven aan de verantwoordelijkheden die uit de wet voortvloeien. In dit onderzoek formuleert de Rekenkamer aanbevelingen die zijn bedoeld om Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten te ondersteunen bij het stapsgewijs realiseren van een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod. Uit het onderzoek blijkt het volgende:

1. In de provincie Utrecht worden alle zorgvarianten door twee of meer instellingen aangeboden, waardoor concurrentie tussen de bestaande zorgaanbieders mogelijk is. Hoewel het provinciale beleid ruimte biedt aan nieuwe zorgaanbieders, heeft dit in de praktijk niet tot nieuwe toetreders geleid.
2. De voorbereiding en beoordeling van de subsidieaanvraag is in grote mate ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorgaanbod; de inrichting kan nog op enkele punten worden verbeterd. Het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod worden bijvoorbeeld niet tijdig publiekelijk bekend gemaakt.
3. In subsidierelaties met zorgaanbieders stuurt de provincie in zeer grote mate op het realiseren van doelmatigheid en doeltreffendheid.
4. De provincie Utrecht onderneemt diverse activiteiten om inzicht te krijgen in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod. Een provinciale vergelijking van de prestaties van zorgaanbieders en de prijs die provincies daarvoor betalen is nog nauwelijks mogelijk.

Voor haar onderzoek heeft de Rekenkamer subsidiedossiers geanalyseerd, interviews gehouden en een discussiebijeenkomst georganiseerd met medewerkers van de provincies. De Rekenkamer wil graag alle geïnterviewden en deelnemers aan de discussiebijeenkomst hartelijk bedanken voor hun bijdrage aan dit onderzoek. Ook willen wij graag de ambtenaren die ons hebben ondersteund bij het dossieronderzoek bedanken voor alle hulp en de prettige samenwerking.

Dit onderzoek is uitgevoerd door drs. Mirjam van het Loo (projectleider), mr. Iris Brugman, drs. Linda Voetee en drs. Arjan Wiggers (directielid).

Prof.dr. Bart Noordam
Bestuurder Randstedelijke Rekenkamer

SAMENVATTING

Inleiding

De Rekenkamer heeft onderzocht hoe provincies hun verantwoordelijkheid invullen om een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod te realiseren. In het onderzoek worden vier sturingsmogelijkheden voor de provincie onderscheiden, namelijk:

1. **Beïnvloeding van de markt voor jeugdzorg:** de provincie kan beleid ontwikkelen dat van invloed is op het aantal en het type zorgaanbieders dat actief is op de markt voor jeugdzorg (Hoofdstuk 2).
2. **Vorbereiding subsidie en beoordeling van de aanvraag:** de provincie kan het subsidieproces zo inrichten dat doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen bij het toekennen en afwijzen van subsidies (Hoofdstuk 3).
3. **Sturing en verantwoording zorgaanbieders:** de provincie kan in een subsidierelatie sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid door afspraken te maken over te leveren prestaties, over de verantwoording hierover en over de gevolgen bij het niet realiseren van de prestatieafspraken (Hoofdstuk 4).
4. **Inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod:** de provincie kan inzicht verwerven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod door middel van onderzoek naar de effectiviteit van behandelmethoden, experimenten met nieuw zorgaanbod en het vergelijken van prestaties van zorgaanbieders (Hoofdstuk 5).

De Rekenkamer heeft een beoordelingskader opgesteld waaraan de werkwijze van de provincie is getoetst. Gezien de recente inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg, is het niet reëel te verwachten dat provincies volledig volgens het beoordelingskader werken. Dit rapport bevat conclusies over de wijze waarop de provincie stuurt op doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod en bevat aanbevelingen voor de provincie om daar stapsgewijs verbetering in aan te brengen. De onderliggende bevindingen zijn opgenomen in de Nota van Bevindingen die u kunt downloaden op www.randstedelijke-rekenkamer.nl onder publicaties.

Conclusies

Tabel 1 bevat een overzicht van de conclusies van de Rekenkamer en de belangrijkste bevindingen. In de conclusies zijn de volgende gradaties aangebracht:

in zeer grote mate - in grote mate - in redelijke mate - in geringe mate - in zeer geringe mate

Tabel 1 Conclusies

Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
1. Draagt de inrichting van de markt voor jeugdzorg bij aan een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod?			
In geringe mate - Enige concurrentie tussen bestaande zorgaanbieders. - Geen ruimte voor nieuwe aanbieders als gevolg van subsidieplafond per zorgaanbieder. - Tot dusverre geen	In geringe mate - Monopoliepositie van twee van de vijf zorgaanbieders. - Geen ruimte voor nieuwe aanbieders als gevolg van subsidieplafond per zorgaanbieder. - Extra middelen verdeeld via	In redelijke mate - Alle zorgvarianten worden door twee of meer instellingen aangeboden. - Subsidieplafond per zorgvariant biedt ruimte aan nieuwe zorgaanbieders; zij ontvangen de benodigde	In geringe mate - Monopolieposities van zorgaanbieders. - De subsidieplafonds bieden ruimte aan nieuwe zorgaanbieders. - Tot dusverre geen offertetraject ingezet om

Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
offertetraject ingezet om jeugdzorg in te kopen. - Beleid gericht op schaalvergroting.	offertetraject met bestaande zorgaanbieders. - Beleid maakt op termijn meer marktwerking mogelijk.	informatie echter later dan bestaande aanbieders. - Extra middelen verdeeld via offertetrajecten. - Beleid maakt op termijn meer marktwerking mogelijk.	jeugdzorg in te kopen. - Beleid maakt op termijn meer marktwerking mogelijk.
2. Is het subsidieproces ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg?			
In geringe mate - Er is een onderbouwde schatting van de vraag; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting. - Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies niet op tijd bekend gemaakt. - Geen selectiecriteria ¹ voor boekjaarsubsidies, projectsubsidies en extra middelen.	In redelijke mate - De schatting van de vraag is beperkt onderbouwd; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting. - Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies alleen op tijd bekend gemaakt aan bestaande zorgaanbieders. - Geen selectiecriteria voor boekjaarsubsidies; wel concrete selectiecriteria voor projectsubsidies en extra middelen.	In grote mate - Er is een onderbouwde schatting van de vraag; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting. - Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies alleen op tijd bekend gemaakt aan bestaande zorgaanbieders. - Geen concrete selectiecriteria voor boekjaarsubsidies; wel concrete selectiecriteria voor de extra middelen.	In grote mate - Er is een onderbouwde schatting van de vraag; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting. - Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies op tijd bekend gemaakt. - Geen selectiecriteria voor boekjaarsubsidies, projectsubsidies en extra middelen.
3. Stuurt de provincie in de subsidierelatie met een zorgaanbieder op doelmatigheid en doeltreffendheid?			
In redelijke mate - Prestatieafspraken ontbreken deels. - Matige afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd. - Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. - Afrekensystematiek in 2005 onvoldoende duidelijk; er is afgerekend.	In zeer grote mate - Goede prestatieafspraken. - Goede afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd. - Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. - Afrekensystematiek is duidelijk; er is afgerekend.	In zeer grote mate - Goede prestatieafspraken. - Goede afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd. - Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. - Afrekensystematiek is duidelijk; er is afgerekend.	In grote mate - Goede prestatieafspraken. - Goede afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd. - Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. - Geen afrekensystematiek vastgelegd; er is in 2005 afgerekend.
4. Verwerven de provincies inzicht in doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod?			
In redelijke mate - Het is voor de provincies moeilijk om onderling te vergelijken hoe de prestaties van zorgaanbieders zich verhouden tot de prijs die de provincie daarvoor betaalt, vanwege: (a) het ontbreken van gestandaardiseerde productomschrijvingen voor de zorgvarianten; (b) verschillen in de typen zorgvarianten die provincies subsidiëren; en (c) verschillen in de opbouw van de (norm)tarieven. - Alle provincies voeren onderzoek uit naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden en experimenteren met nieuw zorgaanbod.			

¹ Met selectiecriteria wordt bedoeld op de criteria die worden gehanteerd bij het toekennen en afwijzen van subsidieaanvragen wanneer het totaal aan subsidieaanvragen het subsidieplafond overschrijdt. De juridische term hiervoor is 'wijze van verdeling'; deze term wordt in de rest van dit rapport gehanteerd.

Aanbevelingen provincie Utrecht

De aanbevelingen in Tabel 2 ondersteunen de provincie bij het verder invullen van de verantwoordelijkheid voor een doelmatig en doeltreffend zorgaanbod.

Tabel 2 Aanbevelingen provincie Utrecht

Nr.	Aanbeveling
1.	Inrichting van de markt voor jeugdzorg
1.a	Vraag GS u te informeren over de voortgang van de plannen om een deel van de boekjaarsubsidies via offertetrajecten weg te zetten.
1.b	Vraag GS om de benodigde informatie voor subsidieaanvragen op tijd publiekelijk bekend te maken, zodat bestaande en nieuwe zorgaanbieders gelijktijdig van deze informatie kunnen kennisnemen.
2.	Vorbereiding subsidie en beoordeling van de subsidieaanvraag
	Vraag GS de subsidieverlening aan jeugdzorgaanbieders op een zodanige wijze in te richten dat doelmatigheid en doeltreffendheid een rol kunnen spelen bij het inkopen van zorgaanbod:
2.a	Gebruik de onderbouwde schatting van de vraag als uitgangspunt voor de bepaling van het benodigde zorgaanbod.
2.b	Maak ruim vóór 15 september het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod voor de boekjaarsubsidies publiekelijk bekend.
2.c	Stel formeel een subsidieplafond vast indien gedurende het jaar extra middelen beschikbaar komen. Hiermee wordt de openeinderegeling dichtgeschroeid. Maak hierbij ook het benodigde zorgaanbod publiekelijk bekend.
2.d	Stel (in een verordening of in het uitvoeringsprogramma) een wijze van verdeling vast waarbij doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen. Zo kan voorrang worden verleend aan de zorgaanbieder met de beste prijs-kwaliteitverhouding. Verwijs bij de bekendmaking van het subsidieplafond naar de wijze van verdeling.
3.	Sturing en verantwoording zorgaanbieders
3.a	Vraag GS u te informeren over de ontwikkeling van de aanvullende afspraken met zorgaanbieders op het gebied van doelrealisatie, cliënttevredenheid en een derde prestatie-indicator naar keuze.
4.	Inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod
4.a	Vraag GS inzicht te verwerven in de oorzaken van prijsverschillen tussen provincies bij vergelijkbare zorgvarianten.
4.b	Vraag GS met andere provincies af te stemmen om zoveel mogelijk dezelfde financieringssystematiek voor zorgaanbieders te hanteren.
4.c	Vraag GS kennisuitwisseling over doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden tussen alle provincies te stimuleren.

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

Jongeren met een indicatie van Bureau Jeugdzorg hebben een wettelijk recht op jeugdzorg. De Rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de verantwoordelijkheid van de provincie om de geïndiceerde jeugdzorg zo doelmatig en doeltreffend mogelijk in te kopen. Dit hoofdstuk beschrijft het doel en de afbakening van het onderzoek, de onderzoeksmethode en het beoordelingskader dat de Rekenkamer hanteert.

1.1 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is:

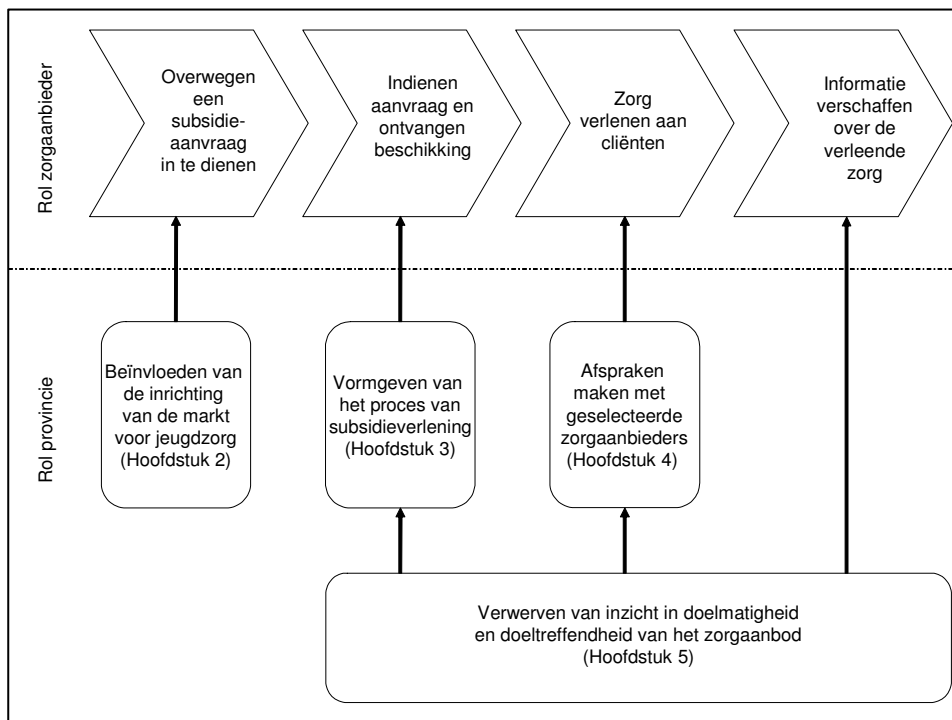
- Inzicht verstrekken in de manier waarop de provincie invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid een doelmatig en doeltreffend zorgaanbod te realiseren.
- Aanbevelingen doen die de provincie ondersteunen bij het verder invullen van die verantwoordelijkheid.

De centrale onderzoeksvraag luidt: 'Hoe geeft de provincie invulling aan haar verantwoordelijkheid een doelmatig en doeltreffend zorgaanbod te realiseren?' De provincie heeft verschillende mogelijkheden om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid om tegen minimale kosten (doelmatig) de best mogelijke zorg (doeltreffend) in te kopen. Tabel 3 beschrijft deze sturingsmogelijkheden en vertaalt deze in een aantal subvragen. In de hoofdstukken 2 tot en met 5 van dit rapport worden deze vragen beantwoord.

Tabel 3 Sturingsmogelijkheden van de provincie

Sturingsmogelijkheden van de provincie	Subvragen	Hoofdstuk
Beïnvloeding van de markt voor jeugdzorg: de provincie kan beleid ontwikkelen dat van invloed is op het aantal en het type zorgaanbieders dat actief is op de markt voor jeugdzorg. Een vorm van concurrentie kan zorgaanbieders prikkelen doelmatige en doeltreffende zorg aan te bieden.	1. Draagt de inrichting van de markt voor jeugdzorg bij aan een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod?	Hoofdstuk 2
Vorbereiding subsidie en beoordeling van de aanvraag: de provincie kan het subsidieproces zo inrichten dat doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen bij de besluitvorming over het toekennen en afwijzen van subsidies. Van belang is dat het subsidieplafond, het benodigde zorgaanbod en de wijze van verdeling op tijd bekend zijn bij de subsidieaanvragers.	2. Is het subsidieproces ingericht op het inkopen van doelmatige en doeltreffende jeugdzorg?	Hoofdstuk 3
Sturing en verantwoording zorgaanbieders: de provincie kan in een subsidierelatie sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid door afspraken te maken over te leveren prestaties, over de verantwoording hierover en over de gevolgen van het niet realiseren van prestatieafspraken.	3. Stuurt de provincie in de subsidierelatie met een zorgaanbieder op doelmatigheid en doeltreffendheid?	Hoofdstuk 4
Inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod: de provincie kan door middel van onderzoek naar de effectiviteit van behandelmethoden, experimenten met nieuw zorgaanbod en een (provinciale) vergelijking van prestaties inzicht verwerven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod.	4. Verwerven de provincies inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod?	Hoofdstuk 5

In Figuur 1 worden de rollen van de provincie en de zorgaanbieders geïllustreerd.

Figuur 1 Rol van de provincie bij het realiseren van een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod

1.2 Afbakening van het onderzoek

De onderzoeksresultaten hebben betrekking op de periode van januari 2005 tot en met november 2006, dat wil zeggen vanaf de inwerkingtreding van de Wet op de jeugdzorg (Wjz) tot het moment waarop de dataverzameling was afgerond. Het onderzoek richt zich op de subsidierelatie tussen de provincie en jeugdzorgaanbieders. Dit betekent dat de volgende onderwerpen buiten het kader van dit onderzoek vallen:

- de relatie van de provincie met het Rijk, het Bureau Jeugdzorg en de gemeenten;
- zorg voor licht verstandelijk gehandicapten, jeugd geestelijke gezondheidszorg, zorg verleend op lokaal niveau² en zorg verleend door landelijk werkende instellingen³.

Het onderzoek richt zich op het provinciaal gesubsidieerde jeugdzorgaanbod in de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland en niet op de jeugdzorg in de grootstedelijke regio's (Haaglanden, Regionaal Orgaan Amsterdam en Stadsregio Rotterdam).

Ten slotte is het belangrijk te benadrukken dat niet is onderzocht in hoeverre het verstrekken van subsidies aan jeugdzorgaanbieders rechtmatig verloopt. De Rekenkamer heeft bijvoorbeeld niet getoetst of subsidiedossiers volledig zijn en of beschikkingen tijdig zijn afgegeven.

² Bijv. algemeen maatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg en regionale meld- en coördinatiecentra leerplicht.

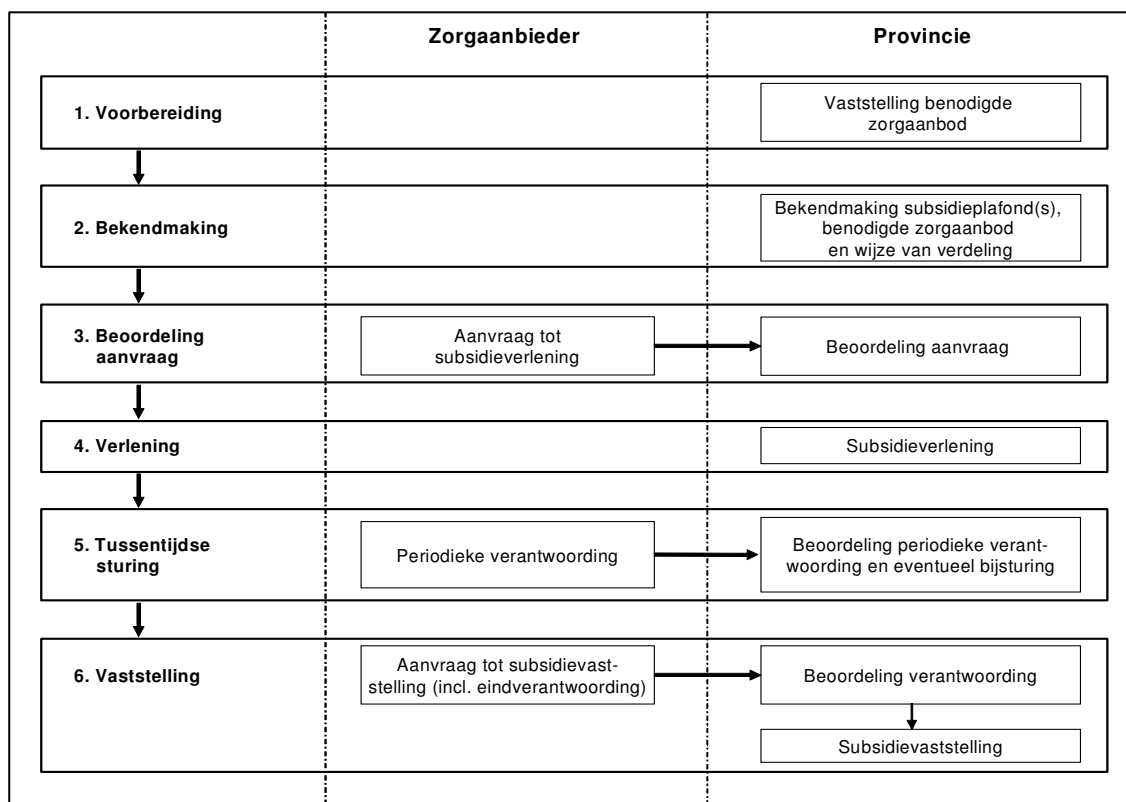
³ Landelijke werkende instellingen worden aangestuurd en gefinancierd via het model van de penvoerende provincie. Het jeugdzorgaanbod van deze instellingen is beschikbaar voor cliënten vanuit het gehele land.

1.3 Onderzoeksmethode

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van september 2006 tot en met januari 2007. De Rekenkamer heeft als eerste stap in het onderzoek een beoordelingskader opgesteld waarin wordt beschreven aan welke criteria de aanpak van de provincie wordt getoetst. Vervolgens heeft de Rekenkamer, door middel van documentonderzoek, analyse van subsidiedossiers en interviews, informatie verzameld over de manier waarop de provincie stuur op een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod. Deze informatie is gebruikt om de aanpak van de provincie te beschrijven en te toetsen aan het beoordelingskader. De onderzoeksbevindingen zijn vastgelegd in een Nota van Bevindingen die voor ambtelijke wederhoor is voorgelegd.⁴ In deze Bestuurlijke Nota worden, op basis van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen geformuleerd. Deze zijn gebaseerd op: (a) toetsing van de praktijk van subsidieverstrekking aan het beoordelingskader; en (b) een vergelijking van de bevindingen voor de vier provincies.

1.4 Het beoordelingskader

Het beoordelingskader (Tabel 4) beschrijft aan welke criteria de aanpak van de provincie wordt getoetst. De criteria zijn zoveel mogelijk afgeleid van relevante wet- en regelgeving op het terrein van subsidieverstrekking en jeugdzorg, dat wil zeggen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Wet op de jeugdzorg (Wjz). Bij het opstellen van het beoordelingskader is aansluiting gezocht bij de fasen die worden onderscheiden in de subsidieverstrekking aan jeugdzorgaanbieders. Deze stappen staan beschreven in Figuur 2.

Figuur 2 Fasen van subsidieverstrekking

⁴ Randstedelijke Rekenkamer, *Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod: Nota van Bevindingen*, maart 2007. Dit rapport is te downloaden op www.randstedelijke-rekenkamer.nl onder publicaties.

Het beoordelingskader bevat geen uitputtend overzicht van de eisen die aan het subsidieproces kunnen worden gesteld; het is specifiek bedoeld om te toetsen in hoeverre doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen bij het verstrekken van subsidies aan jeugdzorgaanbieders. Daarbij wordt van doelmatig gesproken als: dezelfde prestaties niet met de inzet van minder middelen kunnen worden gerealiseerd; of niet méér prestaties verwezenlijkt kunnen worden met dezelfde inzet van middelen. Van doeltreffend wordt gesproken als de getroffen maatregelen de gewenste maatschappelijke effecten hebben (d.w.z. dat de jeugdzorg de jeugdigen ook helpt).

Tabel 4 Beoordelingskader

Vorbereitung en bekendmaking	
1.	Er is een onderbouwde schatting van de vraag naar jeugdzorg. Op basis van deze schatting bepaalt de provincie wat het benodigde zorgaanbod per zorgvariant is (dat wil zeggen welk zorgaanbod de provincie wenst in te kopen).
2.	Ruim voordat de subsidieaanvraag moet worden ingediend, zijn het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod per zorgvariant bekend gemaakt.
3.	Ruim voordat de subsidieaanvraag moet worden ingediend, is duidelijk hoe de subsidieaanvragen worden beoordeeld. Dit betekent dat: (a) bekend moet zijn wat de mogelijke afwijzingsgronden zijn; en (b) bij de bekendmaking van het subsidieplafond moet worden vermeld wat de wijze van verdeling bij overschrijding van het subsidieplafond is.
4.	De provincie legt vast welke informatie subsidieaanvragen ten aanzien van doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod moeten bevatten.
Beoordeling van de aanvragen	
5.	Afwijzing: (a) er zijn afwijzingsgronden die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid; en (b) indien subsidieaanvragen worden afgewezen, wordt de afwijzing gemotiveerd aan de hand van de vastgelegde afwijzingsgronden.
6.	Wijze van verdeling: (a) in de wijze van verdeling spelen doelmatigheid en doeltreffendheid een rol; en (b) indien het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de afweging tussen de ingediende subsidieaanvragen gemotiveerd aan de hand van de wijze van verdeling.
Verlening en vaststelling	
7.	Subsidieverlening: (a) de provincie maakt prestatieafspraken met zorgaanbieders die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid; (b) de provincie legt vast welke informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder gedurende het jaar moet aanleveren; en (c) de provincie legt vast welke informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder na afloop van het jaar moet aanleveren.
8.	Bijsturing: de provincie ontvangt tussentijdse informatie van de zorgaanbieders, bepaalt op basis hiervan of gedurende het jaar bijsturing noodzakelijk is en gaat, indien nodig, over tot bijsturing.
9.	Subsidievaststelling: (a) de provincie stelt een afrekensystematiek vast die beschrijft welke (financiële) consequenties het niet-nakomen van de prestatieafspraken heeft; en (b) de provincie past de afrekensystematiek in de praktijk toe.

De Rekenkamer realiseert zich dat het, gezien de recente inwerkingtreding van de Wjz, niet reëel is te verwachten dat provincies volledig volgens het beoordelingskader werken. In de volgende hoofdstukken beschrijft de Rekenkamer welke stappen de provincie op korte en langere termijn in de gewenste richting kan zetten.

HOOFDSTUK 2

BEÏNVLOEDING VAN DE MARKT VOOR JEUGDZORG

De provincie kan sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod door maatregelen te nemen die van invloed zijn op de markt voor jeugdzorg. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de provincie Utrecht de inrichting van de markt beïnvloedt en hoe andere provincies dat doen. Ten slotte doet de Rekenkamer aanbevelingen voor de inrichting van de markt voor jeugdzorg.

2.1 Wat is de huidige situatie in de provincie Utrecht?

De huidige inrichting van markt voor jeugdzorg stimuleert zorgaanbieders in redelijke mate tot het aanbieden van doelmatige en doeltreffende jeugdzorg:

- a. Alle zorgvarianten worden door twee of meer instellingen aangeboden. De provincie heeft tot dusverre geen subsidies verstrekt aan nieuwe zorgaanbieders.
- b. De wijze waarop het subsidieplafond momenteel wordt vastgesteld, leidt tot een informatieachterstand bij nieuwe zorgaanbieders die tot de markt voor jeugdzorg willen toetreden.
- c. Extra middelen die beschikbaar komen worden verdeeld via offertetrajecten.
- d. Het provinciale beleid maakt op termijn meer marktwerking op het gebied van jeugdzorg mogelijk.

- a. De provincie Utrecht heeft een subsidierelatie met zeven zorgaanbieders. Alle zorgvarianten worden door twee of meer instellingen aangeboden, waardoor concurrentie tussen de zorgaanbieders mogelijk is. Sinds de inwerkingtreding van de Wjz zijn geen subsidies verstrekt aan 'nieuwe' zorgaanbieders. Bestaande zorgaanbieders worden dus niet door het toetreden van nieuwe zorgaanbieders geprikkeld tot een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod.
- b. Het vaststellen van een subsidieplafond per zorgvariant biedt ruimte aan nieuwe zorgaanbieders om een subsidieaanvraag in te dienen. Deze zorgaanbieders hebben echter wel een achterstand in de informatie die zij ontvangen met betrekking tot het subsidietraject. Bij de boekjaarsubsidies krijgen bestaande aanbieders eerder informatie over het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod dan nieuwe zorgaanbieders. Bij de extra middelen in het kader van het aanvalsplan is het offerteverzoek alleen aan bestaande zorgaanbieders toegestuurd.
- c. De provincie heeft de extra middelen die vanaf 2004 beschikbaar zijn gekomen via offertetrajecten weggezet. Aan de hand van vooraf vastgestelde criteria heeft de provincie vervolgens besloten over de toekenning en afwijzing van offertes. Dit heeft geresulteerd in een andere verdeling van de extra middelen over zorgaanbieders dan de verdeling van de boekjaarsubsidies. Dit duidt erop dat concurrentie tussen bestaande aanbieders bestaat.
- d. In het provinciale beleid op het terrein van jeugdzorg zijn wijzigingen doorgevoerd die het toetreden van nieuwe zorgaanbieders in de toekomst gemakkelijker moet maken. De provincie geeft aan dat het, gezien haar verantwoordelijkheid voor de beschikbaarheid van voldoende en adequaat jeugdzorgaanbod, nodig is

dat in beperkte mate marktwerking wordt geïntroduceerd onder de zorgaanbieders. De provincie is onder andere van plan om met ingang van 1 januari 2008 een nog nader te bepalen deel van de doeluitkering flexibel in te zetten, dat wil zeggen via offertetrajecten te verdelen.

2.2 Wat is de huidige situatie in de andere provincies?

De inrichting van de markt voor jeugdzorg in de provincie Utrecht draagt meer bij aan een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod dan die in de provincies Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland.

In de provincie Utrecht worden alle zorgvarianten door twee of meer instellingen aangeboden en wordt het subsidieplafond per zorgvariant vastgesteld. De Rekenkamer concludeert dat deze situatie het meest bijdraagt aan een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod.⁵

Tabel 5 Draagt de inrichting van de markt voor jeugdzorg bij aan een doelmatig en doeltreffend jeugdzorgaanbod?

Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
In geringe mate	In geringe mate	In redelijke mate	In geringe mate
Enige concurrentie tussen bestaande zorgaanbieders.	Monopoliepositie van twee van de vijf zorgaanbieders.	Alle zorgvarianten worden door twee of meer instellingen aangeboden.	Monopolieposities van zorgaanbieders.
Geen ruimte voor nieuwe aanbieders als gevolg van subsidieplafond per zorgaanbieder.	Geen ruimte voor nieuwe aanbieders als gevolg van subsidieplafond per zorgaanbieder.	Subsidieplafond per zorgvariant biedt ruimte aan nieuwe zorgaanbieders; zij ontvangen de benodigde informatie echter later dan bestaande aanbieders.	De subsidieplafonds bieden ruimte aan nieuwe zorgaanbieders.
Tot dusverre geen offertetraject ingezet om jeugdzorg in te kopen.	Extra middelen verdeeld via offertetraject met bestaande zorgaanbieders.	Extra middelen verdeeld via offertetrajecten.	Tot dusverre geen offertetraject ingezet om jeugdzorg in te kopen.
Beleid gericht op schaalvergroting.	Beleid maakt op termijn meer marktwerking mogelijk.	Beleid maakt op termijn meer marktwerking mogelijk.	Beleid maakt op termijn meer marktwerking mogelijk.

2.3 Wat beveelt de Rekenkamer aan?

Nr.	Aanbeveling
1.a	Vraag GS u te informeren over de voortgang van de plannen om een deel van de boekjaarsubsidies via offertetrajecten weg te zetten.
1.b	Vraag GS om de benodigde informatie voor subsidieaanvragen op tijd publiekelijk bekend te maken, zodat bestaande en nieuwe zorgaanbieders gelijktijdig van deze informatie kunnen kennismaken.

In de provincie Utrecht bestaat meer concurrentie tussen zorgaanbieders dan in de andere onderzochte provincies. Ook in de provincie Utrecht is de concurrentie echter beperkt. Tot dusverre is alleen sprake van

⁵ Daarbij dient te worden benadrukt dat de Rekenkamer alleen heeft onderzocht of zorgaanbieders worden geprikkeld om doelmatige en doeltreffende zorg aan te bieden en niet of dit in de praktijk ook het gewenste effect heeft.

concurrentie wanneer extra middelen voor de jeugdzorg beschikbaar komen. De provincie ontwikkelt beleid om de marktwerking te vergroten. Zo zal met ingang van 2008 een nog nader vast te stellen deel van de doeluitkering via offertetrajecten worden weggezet.

- Vraag GS u te informeren over de voortgang van de plannen om een deel van de boekjaarsubsidies via offertetrajecten weg te zetten. Op deze manier worden zorgaanbieders geprikkeld tot het aanbieden van doelmatige en doeltreffende jeugdzorg.

Met het oog op vergroting van de marktwerking op het gebied van jeugdzorg vindt de Rekenkamer het belangrijk dat alle zorgaanbieders die overwegen een subsidieaanvraag in te dienen gelijktijdig over de informatie kunnen beschikken die relevant is voor het indienen van de aanvraag (bijvoorbeeld het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod dat de provincie wenst in te kopen). Tot dusverre is dat niet het geval.

- Vraag GS om de benodigde informatie voor subsidieaanvragen op tijd publiekelijk bekend te maken, zodat bestaande en nieuwe zorgaanbieders gelijktijdig van deze informatie kennis kunnen nemen.

HOOFDSTUK 3

VOORBEREIDING SUBSIDIE EN BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Doelmatigheid en doeltreffendheid kunnen een rol spelen bij de besluitvorming over de toekenning of afwijzing van subsidieaanvragen, mits het proces op een juiste manier is ingericht. Van belang is bijvoorbeeld dat het subsidieplafond en de wijze van verdeling op tijd bekend zijn bij de subsidieaanvragers. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de provincie Utrecht het proces van subsidieverlening heeft ingericht en hoe andere provincies dit doen. Ten slotte doet de Rekenkamer aanbevelingen voor de inrichting van het proces van subsidieverlening.

3.1 Wat is de huidige situatie in de provincie Utrecht?

Het subsidieproces is in grote mate ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg. Knelpunt is wel dat het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod niet tijdig publiekelijk bekend worden gemaakt. Voor de boekjaarsubsidies is de wijze van verdeling weinig concreet.

Tabel 6 beschrijft hoe de Rekenkamer de aanpak van de provincie bij het verstrekken van boekjaarsubsidies en het inzetten van de extra middelen beoordeelt. Een uitgebreide toelichting is terug te vinden in de Nota van Bevindingen.

Tabel 6 Voorbereiding subsidie en beoordeling van de aanvraag in de provincie Utrecht

Beoordelingscriteria	Score ⁶	Toelichting
Er is een onderbouwde schatting van de vraag naar jeugdzorg. Op basis van deze schatting bepaalt de provincie wat het benodigde zorgaanbod per zorgvariant is (dat wil zeggen welk zorgaanbod de provincie wenst in te kopen).	Schatting vraag: + Basis voor zorgaanbod: +/-	In 2005 en 2006 is een onderbouwde schatting van de vraag gemaakt in de vorm van een vraag-aanbodanalyse door het Bureau Jeugdzorg. Voor de verdeling van de doeluitkering bouwt de provincie voort op de historische verdeling over de zorgaanbieders. Voor de extra middelen worden de vraag-aanbodanalyses gehanteerd om te bepalen welk zorgaanbod benodigd is.

⁶ De score '+' houdt in dat de provincie handelt zoals beschreven in het beoordelingscriterium. De score '+/-' betekent dat dit gedeeltelijk het geval is en de score '-' betekent dat de aanpak van de provincie niet aansluit bij het criterium.

Beoordelingscriteria	Score ⁶	Toelichting
<p>Ruim voordat de subsidieaanvraag moet worden ingediend, zijn het subsidieplafond⁷ en het benodigde zorgaanbod per zorgvariant bekend gemaakt.</p>	<p><i>Boekjaarsubsidies</i> Subsidieplafond: +/- Benodigd zorgaanbod: +/-</p> <p><i>Extra middelen</i> Subsidieplafond: +/- Benodigd zorgaanbod: +/-</p>	<p>De bekendmaking van het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod voor de boekjaarsubsidies geschiedt ruim voor het moment waarop de aanvraag moet worden ingediend, maar alleen aan de bestaande zorgaanbieders. Dit gebeurt in het concept uitvoeringsprogramma. De publiekelijke bekendmaking vindt echter plaats na de datum waarop de aanvraag moet worden ingediend, in het definitieve uitvoeringsprogramma.</p> <p>Voor de extra middelen bevat het offerteverzoek van de provincie een schatting van de beschikbare middelen en informatie over het benodigde zorgaanbod. Het offerteverzoek is echter niet publiekelijk bekend gemaakt.</p>
<p>Ruim voordat de subsidieaanvraag moet worden ingediend, is duidelijk hoe de subsidieaanvragen worden beoordeeld. Dit betekent dat:</p> <p>a. bekend moet zijn wat de mogelijke afwijzingsgronden zijn;</p> <p>b. bij de bekendmaking van het subsidieplafond moet worden vermeld wat de wijze van verdeling bij overschrijding van het subsidieplafond is.</p>	<p>Afwijzingsgronden: +</p> <p><i>Wijze van verdeling:</i> Boekjaarsubsidies: +/-</p> <p><i>Wijze van verdeling:</i> Extra middelen: +/-</p>	<p>De afwijzingsgronden zijn opgenomen in de provinciale verordeningen en het uitvoeringsbesluit jeugdzorg en zijn derhalve bekend gemaakt.</p> <p>De wijze van verdeling voor de boekjaarsubsidies is opgenomen in de Algemene subsidieverordening. Bij de bekendmaking van de subsidieplafonds is echter niet naar deze verordening verwezen.</p> <p>Voor de extra middelen zijn de aanvullende afwijzingsgronden en de wijze van verdeling alleen bekend gemaakt aan de bestaande zorgaanbieders middels een offerteverzoek (waarin ook de schatting van de beschikbare middelen is opgenomen).</p>
<p>De provincie legt vast welke informatie subsidieaanvragen ten aanzien van doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod moeten bevatten.</p>	<p>Subsidieaanvraag: +</p>	<p>In provinciale verordeningen en het uitvoeringsbesluit jeugdzorg is vastgelegd welke informatie met betrekking tot doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod in de subsidieaanvraag moet worden opgenomen.</p>

⁷ Aangezien de afspraken in het kader van het aanvalsplan op korte termijn moesten worden gemaakt, hebben we voor de extra middelen alleen gekeken of het subsidieplafond publiekelijk bekend is gemaakt.

Beoordelingscriteria	Score ⁶	Toelichting
<p>Afwijzing:</p> <p>a. Er zijn afwijzingsgronden die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid.</p> <p>b. Indien subsidieaanvragen worden afgewezen, wordt de afwijzing gemotiveerd aan de hand van de vastgelegde afwijzingsgronden.</p>	<p>Afwijzingsgronden: +</p> <p>Motivatie: +</p>	<p>Naast de Awb en de Wjz maken de afwijzingsgronden uit de provinciale verordeningen en het uitvoeringsbesluit jeugdzorg het mogelijk een subsidieaanvraag af te wijzen op grond van doelmatigheid en/of doeltreffendheid. De provincie heeft geen aanvragen voor boekjaarsubsidie afgewezen.</p> <p>Voor de extra middelen zijn aparte afwijzingsgronden vastgelegd die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid. De afgewezen subsidieaanvraag is voldoende helder gemotiveerd aan de hand van één van de afwijzingsgronden.</p>
<p>Wijze van verdeling:</p> <p>a. In de wijze van verdeling spelen doelmatigheid en doeltreffendheid een rol.</p> <p>b. Indien het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de afweging tussen de ingediende subsidieaanvragen gemotiveerd aan de hand van de wijze van verdeling.</p>	<p><i>Boekjaarsubsidies</i></p> <p>Wijze van verdeling: +/-</p> <p>Motivatie: n.v.t.</p> <p><i>Extra middelen</i></p> <p>Wijze van verdeling: +</p> <p>Motivatie: +</p>	<p>Voor de boekjaarsubsidies is in de Algemene subsidieverordening een wijze van verdeling vastgelegd. Het criterium is echter weinig concreet waardoor niet gesteld kan worden dat doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen in de wijze van verdeling. De provincie heeft geen aanvragen voor boekjaarsubsidie afgewezen.</p> <p>Voor de extra middelen spelen doelmatigheid en doeltreffendheid een rol in de wijze van verdeling. De afgewezen subsidieaanvragen op grond van overschrijding van het subsidieplafond zijn voldoende helder gemotiveerd aan de hand van de gestelde criteria.</p>

3.2 Wat is de huidige situatie in de andere provincies?

In de provincies Utrecht en Zuid-Holland is het subsidieproces in grote mate ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg. In de provincie Noord-Holland is dat in redelijke mate het geval en in de provincie Flevoland in geringe mate.

Tabel 7 bevat een vergelijking van de mate waarin het subsidieproces in de vier provincies is ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg. In Bijlage A zijn de scores van de vier provincies opgenomen.

Tabel 7 Is het subsidieproces ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg?

Flevoland		Noord-Holland		Utrecht		Zuid-Holland	
In geringe mate		In redelijke mate		In grote mate		In grote mate	
Er is een onderbouwde schatting van de vraag; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting.		De schatting van de vraag is beperkt onderbouwd; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting.		Er is een onderbouwde schatting van de vraag; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting.		Er is een onderbouwde schatting van de vraag; het benodigd zorgaanbod is deels gebaseerd op deze schatting.	
Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies niet op tijd bekend gemaakt.		Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies alleen op tijd bekend gemaakt aan bestaande zorgaanbieders.		Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies alleen op tijd bekend gemaakt aan bestaande zorgaanbieders.		Subsidieplafond en benodigd zorgaanbod boekjaarsubsidies op tijd bekend gemaakt.	
Geen wijze van verdeling voor boekjaarsubsidies, projectsubsidies en extra middelen.		Geen wijze van verdeling voor boekjaarsubsidies; wel concrete wijze van verdeling voor projectsubsidies en extra middelen.		Geen concrete wijze van verdeling voor boekjaarsubsidies; wel concrete wijze van verdeling voor de extra middelen.		Geen wijze van verdeling voor boekjaarsubsidies, projectsubsidies en extra middelen.	

3.3 Wat beveelt de Rekenkamer aan?

Nr.	Aanbeveling
	Vraag GS de subsidieverlening aan jeugdzorgaanbieders op een zodanige wijze in te richten dat doelmatigheid en doeltreffendheid een rol kunnen spelen bij het inkopen van zorgaanbod:
2.a	Gebruik de onderbouwde schatting van de vraag als uitgangspunt voor de bepaling van het benodigde zorgaanbod.
2.b	Maak ruim vóór 15 september het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod voor de boekjaarsubsidies publiekelijk bekend.
2.c	Stel formeel een subsidieplafond vast indien gedurende het jaar extra middelen beschikbaar komen. Hiermee wordt de openeinderegeling dichtgeschroeid. Maak hierbij ook het benodigde zorgaanbod publiekelijk bekend.
2.d	Stel (in een verordening of in het uitvoeringsprogramma) een wijze van verdeling vast waarbij doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen. Zo kan voorrang worden verleend aan de zorgaanbieder met de beste prijs-kwaliteitverhouding. Verwijs bij de bekendmaking van het subsidieplafond naar de wijze van verdeling.

Een onderbouwde schatting van de te verwachten vraag naar jeugdzorg is belangrijk voor de provincie om te kunnen bepalen welk zorgaanbod zij moet inkopen en om een vraaggestuurd aanbod te realiseren. De provincie heeft met het Bureau Jeugdzorg afgesproken dat het bureau met ingang van 2007 jaarlijks een vraag-aanbodanalyse zal uitvoeren. Voor de verdeling van de doeluitkering bouwt de provincie op dit moment voort op de historische verdeling over de zorgaanbieders. De resultaten van de vraag-aanbodanalyse zullen in de toekomst ook een rol gaan spelen bij het verdelen van de doeluitkering.

- Gebruik de onderbouwde schatting van de vraag als uitgangspunt voor de bepaling van het benodigde zorgaanbod.

Door het vaststellen van een subsidieplafond wordt een openeinderegeling “dichtgeschroeid” en is duidelijk wat de maximaal beschikbare subsidie is. Het is van belang dat de zorgaanbieders voordat zij een subsidieaanvraag indienen weten wat de maximaal beschikbare subsidie is. Om een optimale aansluiting tussen vraag en aanbod te realiseren is het daarnaast van belang dat zorgaanbieders tijdig informatie ontvangen over het benodigde zorgaanbod.

- Maak ruim vóór 15 september het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod voor de boekjaarsubsidies publiekelijk bekend, zodat alle zorgaanbieders die overwegen een subsidieaanvraag in te dienen gelijktijdig over deze informatie kunnen beschikken.
- Stel formeel een subsidieplafond vast indien gedurende het jaar extra middelen beschikbaar komen. Dit is voor de extra middelen in het kader van het aanvalsplan niet gebeurd. Daardoor kan de provincie subsidieaanvragen of delen daarvan niet afwijzen op basis van het beschikbare budget. In principe is hier dus sprake van een openeinderegeling. Door formeel een subsidieplafond vast te stellen, kan de provincie voorkomen dat problemen ontstaan als de subsidieaanvragen het maximaal beschikbare subsidiebedrag overschrijden. Door hierbij ook het benodigde zorgaanbod publiekelijk bekend te maken kan de zorgaanbieder beter inspelen op de wensen van de provincie.

Naast het subsidieplafond is ook de wijze van verdeling van belang. Duidelijk moet zijn welke criteria worden gehanteerd bij het toekennen en afwijzen van subsidieaanvragen, wanneer het totaal aan aanvragen het subsidieplafond overschrijdt. Voor de boekjaarsubsidies is in de Algemene subsidieverordening een wijze van verdeling vastgelegd. Het criterium (activiteiten die het meest overeenstemmen met het doel waarvoor dat bedrag ter beschikking is gesteld krijgen voorrang) is echter weinig concreet. Voor de extra middelen spelen doelmatigheid en doeltreffendheid wel een rol in de wijze van verdeling (effect, snelheid, haalbaarheid en verhouding prijs/kwaliteit).

- Stel (in een verordening of het uitvoeringsprogramma) een wijze van verdeling vast waarbij doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen. Zo kan voorrang worden verleend aan de zorgaanbieder met de beste prijs-kwaliteit verhouding. Neem daarbij een voorbeeld aan de wijze van verdeling die de provincie voor de extra middelen heeft vastgelegd. Verwijs bij de bekendmaking van het subsidieplafond naar de wijze van verdeling.

HOOFDSTUK 4

STURING EN VERANTWOORDING ZORGAANBIEDERS

Nadat de provincie voor een bepaalde zorgaanbieder heeft gekozen, kan zij vervolgens sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid door goede afspraken te maken met de zorgaanbieder. Het gaat dan om afspraken over de te leveren prestaties, de verantwoordingsrapportages en de consequenties van het niet realiseren van prestatieafspraken. Dit hoofdstuk beschrijft welke afspraken de provincie Utrecht en andere provincies met zorgaanbieders maken en wat de aanbevelingen van de Rekenkamer zijn.

4.1 Wat is de huidige situatie in de provincie Utrecht?

De Rekenkamer waardeert de wijze waarop de provincie stuurt op de doelmatigheid en doeltreffendheid van zorgaanbieders bij het verstrekken van subsidies.

Tabel 8 beschrijft hoe de Rekenkamer de wijze waarop de provincie in subsidierelaties met zorgaanbieders stuurt op doelmatigheid en doeltreffendheid beoordeelt. De Nota van Bevindingen bevat een uitgebreide toelichting.

Tabel 8 Sturing en verantwoording zorgaanbieders in de provincie Utrecht

Beoordelingscriteria	Score	Toelichting
Subsidieverlening: De provincie maakt prestatieafspraken met zorgaanbieders die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid.	<i>Boekjaarsubsidies</i> Prestatieafspraken: + <i>Extra middelen</i> Prestatieafspraken: +	In de beschikkingen voor de boekjaarsubsidies is per zorgvariant vastgelegd hoeveel capaciteitsplaatsen de zorgaanbieder levert voor een normtarief. Daarnaast zijn in een aparte brief afspraken vastgelegd met betrekking tot onder andere doelrealisatie en cliënttevredenheid. Deze afspraken zijn nog in ontwikkeling en zullen in 2007 nader worden gespecificeerd. Voor de extra middelen zijn ook voor alle zorgvarianten capaciteitsafspraken en normtarieven vastgelegd. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over het aantal in zorg te nemen jeugdigen in 2006.
Subsidieverlening: De provincie legt vast welke informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder gedurende het jaar moet aanleveren.	<i>Boekjaarsubsidies</i> Tussentijdse informatie: + <i>Extra middelen</i> Tussentijdse informatie: +	In de beschikkingen voor de boekjaarsubsidies is vastgelegd welke informatie de zorgaanbieders elk kwartaal moeten aanleveren. Deze kwartaalrapportages bevatten veel informatie die inzicht biedt in doelmatigheid en doeltreffendheid. In het kader van het aanvalsplan dienen de zorgaanbieders de wachtlijstgegevens uit de kwartaalrapportages maandelijks aan te leveren.
Subsidieverlening: De provincie legt vast welke informatie over	Informatie na afloop: +	In het uitvoeringsbesluit jeugdzorg en in de beschikkingen voor de boekjaarsubsidies is

Beoordelingscriteria	Score	Toelichting
doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder na afloop van het jaar moet aanleveren.		vastgelegd welke informatie met betrekking tot doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder na afloop van het jaar moet aanleveren.
Bijsturing: De provincie ontvangt tussentijdse informatie van de zorgaanbieders, bepaalt op basis hiervan of gedurende het jaar bijsturing noodzakelijk is en gaat, indien nodig, over tot bijsturing.	Bijsturing: +	Gedurende het jaar is er sprake van bijsturing. Het dossieronderzoek maakt duidelijk dat prestatieafspraken soms tussentijds worden gewijzigd. Meestal gebeurt dit naar aanleiding van een regulier overleg tussen de provincie en de zorgaanbieders. De kwartaalrapportages die de provincie sinds 2006 ontvangt, bieden inzicht in de voortgang bij het realiseren van de prestatieafspraken. Uit de interviews blijkt dat deze informatie in het reguliere overleg wordt gebruikt.
Subsidievaststelling: a. De provincie stelt een afrekeningsystematiek vast die beschrijft welke (financiële) consequenties het niet-nakomen van de gemaakte prestatieafspraken heeft. b. De provincie past de afrekeningsystematiek in de praktijk toe.	Afrekeningsystematiek: + Afrekenen: +	In het uitvoeringsbesluit jeugdzorg is een afrekeningsystematiek vastgelegd die beschrijft welke financiële consequenties het niet nakomen van de gemaakte afspraken heeft. Over 2005 is afgerekend op basis van de vastgelegde afrekeningsystematiek.

4.2 Wat is de huidige situatie in de andere provincies?

De afspraken die de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland met zorgaanbieders maken over de te leveren prestaties zijn beter uitgewerkt dan die van de provincie Flevoland. De afrekeningsystematiek in de provincies Utrecht en Noord-Holland is duidelijker dan die van de provincies Flevoland en Zuid-Holland.

Tabel 9 bevat een vergelijking van de mate waarin de vier provincies in subsidierelaties met zorgaanbieders sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid. In Bijlage A zijn de scores van de vier provincies opgenomen.

Tabel 9 Stuurt de provincie in de subsidierelatie met een zorgaanbieder op doelmatigheid en doeltreffendheid?

Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
In redelijke mate	In zeer grote mate	In zeer grote mate	In grote mate
Prestatieafspraken ontbreken deels.	Goede prestatieafspraken.	Goede prestatieafspraken.	Goede prestatieafspraken.
Matige afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd.	Goede afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd.	Goede afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd.	Goede afspraken over tussentijdse informatie. Tussentijdse informatie conform afspraak geleverd.

Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. Afrekensystematiek in 2005 onvoldoende duidelijk; er is afgerekend.	Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. Afrekensystematiek is duidelijk; er is afgerekend.	Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. Afrekensystematiek is duidelijk; er is afgerekend.	Goede afspraken over informatie na afloop van het jaar. Geen afrekensystematiek vastgelegd; er is in 2005 afgerekend.

4.3 Wat beveelt de Rekenkamer aan?

Nr.	Aanbeveling
3.a	Vraag GS u te informeren over de ontwikkeling van de aanvullende afspraken met zorgaanbieders op het gebied van doelrealisatie, cliënttevredenheid en een derde prestatie-indicator naar keuze.

Door afspraken te maken met de zorgaanbieders over de zorg die zij leveren, kan de provincie sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid. In de beschikkingen tot subsidieverlening liggen de afspraken vast die de provincie met zorgaanbieders maakt over capaciteitsplaatsen en tarieven. Daarnaast zijn in aparte brief afspraken vastgelegd met betrekking tot onder andere doelrealisatie en cliënttevredenheid. Deze afspraken zijn nog in ontwikkeling en zullen in 2007 nader worden gespecificeerd. De Rekenkamer waardeert de wijze waarop de provincie in subsidierelaties met zorgaanbieders stuurt op doelmatigheid en doeltreffendheid.

- Vraag GS u te informeren over de ontwikkeling van de aanvullende afspraken met zorgaanbieders op het gebied van doelrealisatie, cliënttevredenheid en een derde prestatie-indicator naar keuze. Dergelijke afspraken bieden GS de mogelijkheid om te sturen op de maatschappelijke effecten die met de door de zorgaanbieders geleverde prestaties worden gerealiseerd.

HOOFDSTUK 5

INZICHT IN DE DOELMATIGHEID EN DOELTREFFENDHEID VAN HET JEUGDZORGAANBOD

Een provincie kan zelf inzicht verwerven in doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod. Bijvoorbeeld door onderzoek te doen naar de effectiviteit van bestaande behandelmethoden, door experimenten uit te voeren met nieuw zorgaanbod of door een provinciale vergelijking te maken van de prestaties die zorgaanbieders leveren. In dit hoofdstuk wordt de situatie in de vier provincies vergeleken en doet de provincie aanbevelingen voor de provincie Utrecht.

5.1 Verwerven de provincies inzicht in doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod?

In redelijke mate

Het is voor de provincies moeilijk om onderling te vergelijken hoe de prestaties van zorgaanbieders zich verhouden tot de prijs die de provincie daarvoor betaalt, vanwege: (a) het ontbreken van gestandaardiseerde productomschrijvingen voor de zorgvarianten; (b) verschillen in de typen zorgvarianten die provincies subsidiëren; en (c) verschillen in de opbouw van de (norm)tarieven.

Alle provincies voeren onderzoek uit naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden en experimenteren met nieuw zorgaanbod.

Tabel 10 maakt duidelijk dat het voor de provincies moeilijk is om onderling te vergelijken hoe de prestaties die zorgaanbieders leveren zich verhouden tot de prijs die de provincie daarvoor betaalt. Redenen daarvoor zijn:

- **Het ontbreken van gestandaardiseerde productomschrijvingen voor de zorgvarianten.** Hierdoor is het onduidelijk of bij zorgvarianten met dezelfde naam ook dezelfde zorg wordt geboden. Het is dus moeilijk te bepalen of verschillen in de tarieven die provincies hanteren een gevolg zijn van verschillen in de geboden zorg of bijvoorbeeld van verschillen in de kosten van zorgaanbieders.
- **Verschillen in de typen zorgvarianten die provincies subsidiëren.** De provincies subsidiëren niet alle zorgvarianten die voorkomen in de systematiek van normharmonisatie, een landelijk ontwikkelde systematiek waarin zorgvarianten zijn beschreven en richtprijzen voor die zorgvarianten zijn vastgesteld. Daarnaast subsidiëren ze ook andere zorgvarianten. Dit bemoeilijkt het vergelijken van tarieven tussen provincies. Het subsidiëren van nieuwe varianten, zoals een variant 'residentieel specialistisch plus' naast 'residentieel specialistisch', kan ook gevolgen hebben voor de hoogte van de tarieven voor de verschillende varianten.
- **Verschillen in de opbouw van normtarieven.** Er zijn verschillen tussen de provincies in de samenstelling van de tarieven. In sommige provincies is de ATW-toeslag⁸ in het (norm)tarief verwerkt, terwijl dat in andere provincies niet het geval is.

⁸ Toeslag in het kader van de Arbeidstijdenwet.

Tabel 10 Provinciale vergelijking van zorgvarianten en tarieven

	Flevoland	Noord-Holland	Utrecht ⁹	Zuid-Holland
Pleegzorg				
Pleegzorg basis	€ 9.938	€ 7.995 (excl. € 613 werving en selectie)	€ 9.425	€ 9.780
Pleegzorg intensief	€ 18.045	€ 17.978 (excl. € 613 werving en selectie)	€ 11.438	€ 19.473
Andere vormen van pleegzorg?	Projectgezinnen: € 18.496 Crisispleegzorg: € 14.000 SPD-plaatsen ¹⁰ : € 9.279	Nee	Weekend: € 3.002 Crisis: € 16.199 Piop ¹¹ : € 17.663 Specialistisch: € 18.456 SPD-plaatsen: € 9.243	Weekend: € 4.890 Crisis: € 19.473 Adoptief: € 11.262
Residentieel				
Lichte variant 1	Niet aangeboden	€ 12.539	€ 12.516	€ 13.439
Lichte variant 2	Niet aangeboden	€ 11.548	Niet aangeboden	€ 12.376
Lichte variant 3	Niet aangeboden	€ 28.193	€ 28.141 (excl. ATW) ¹²	€ 30.218
Residentieel basis	€ 36.528 (excl. ATW)	€ 39.267	€ 36.527 (excl. ATW)	€ 39.220
Residentieel intensief	€ 43.651 (excl. ATW)	€ 46.403	€ 43.650 (excl. ATW)	€ 46.872
Residentieel specialistisch	€ 46.480 - 52.500 (excl. ATW)	€ 49.237	€ 46.479 (excl. ATW)	€ 49.908
Andere vormen van residentiële zorg?	Residentieel specialistisch plus: € 52.888 - 69.721	Residentieel Min3+: € 30.752	Bedden Beter Met Thuis: € 72.204	Residentieel specialistisch plus: € 55.975
Daghulp				
Daghulp basis	€ 22.125	€ 22.163	€ 22.125	€ 23.756
Daghulp intensief	€ 29.418	€ 29.472	€ 29.417	€ 31.588
Andere vormen van daghulp?	Nee	Nee	Daghulp Het Wil en De Hertenkamp: € 6.664 - 8.400; Dagprogramma oudere jeugd: € 44.250	Semi-residentieel plus met medisch kinderdagverblijf: € 35.645
Ambulant				
Welke vormen van ambulante zorg onderscheidt de provincie?	Intensief Pedagogische Thuishulp: € 8.189 Begeleid wonen: € 12.460 Voor diverse andere zorgvarianten is geen tarief vastgelegd.	Gemiddelde prijs voor ambulante zorg opgenomen in het uitvoeringsprogramma: € 8174	Intensief ambulant: € 7.911 Families first: € 7.911 Beter Met Thuis: € 11.840 CLAS ¹³ variant 1: € 25.314 CLAS variant 2: € 13.185 CLAS variant 3: € 1.846 10 voor de toekomst: € 10.547	Voor de zorgvariant ambulant zijn geen tarieven vastgelegd.

Bron: Beschikkingen boekjaarsubsidies 2006.

⁹ In de provincie Utrecht zijn middelen voor wachtlijstbestrijding (niet te verwarren met middelen in het kader van het aanvalsplan wachtlijsten) in de boekjaarsubsidies opgenomen. Deze zijn niet in bovenstaande tabel verwerkt.

¹⁰ Sociaal Pedagogische Dienst.

¹¹ Project Intensieve Opvang Pleegzorg.

¹² Exclusief € 2.927 ATW-toeslag.

¹³ Contextuele behandeling en Leergroepen voor Alle Betrokkenen bij Seksueel misbruik.

Alle provincies voeren onderzoek uit naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden en experimenten met nieuw zorgaanbod. De provincie Utrecht heeft bijvoorbeeld een doelmatigheidsonderzoek laten uitvoeren waarin aandacht is besteed aan de behandelduur en efficiënte uit- en doorstroom van cliënten bij zorgaanbieders. Ook heeft de provincie bijvoorbeeld subsidie verleend aan de experimenten 'Mulock Houwer', ter voorkoming van schooluitval, en 'Pretty Woman', voor hulp aan slachtoffers van loverboys.

5.2 Wat beveelt de Rekenkamer aan?

Nr.	Aanbeveling
4.a	Vraag GS inzicht te verwerven in de oorzaken van prijsverschillen tussen provincies bij vergelijkbare zorgvarianten.
4.b	Vraag GS met andere provincies af te stemmen om zoveel mogelijk dezelfde financieringssystematiek voor zorgaanbieders te hanteren.
4.c	Vraag GS kennisuitwisseling over doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden tussen alle provincies te stimuleren.

Om inzicht te verwerven in de mate waarin de provincie doelmatig en doeltreffend jeugdzorg inkoop, is het belangrijk informatie te verzamelen over de prestaties die zorgaanbieders leveren en de kosten daarvan. Deze informatie maakt het mogelijk om vergelijkingen te maken tussen zorgaanbieders binnen één provincie of tussen provincies onderling.

- Vraag GS inzicht te verwerven in de oorzaken van prijsverschillen tussen provincies bij vergelijkbare zorgvarianten. Voor provincies is het nuttig inzicht te verwerven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod dat zij hebben ingekocht door onderzoek te doen naar de oorzaken van de prijsverschillen.
- Vraag GS met andere provincies af te stemmen om zoveel mogelijk dezelfde financieringssystematiek voor zorgaanbieders te hanteren. Als provincies in de toekomst dezelfde financieringssystematiek voor zorgaanbieders hanteren, kunnen zij beter vergelijken hoe de prestaties van zorgaanbieders zich verhouden tot de prijzen die de provincies daarvoor betalen. De Rekenkamer vindt het belangrijk dat provincies onderling afstemmen welke financieringssystematiek zij voor zorgaanbieders hanteren. Daarbij moet zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de nieuwe financieringssystematiek die het Rijk naar verwachting in 2009 zal invoeren voor de berekening van de doeluitkering jeugdzorgaanbod.

Wanneer provincies nieuwe kennis over de effectiviteit van behandelmethoden verwerven, is het belangrijk dat zij deze kennis ook delen met andere provincies, zodat de onderzoeksresultaten kunnen meespelen in de besluitvorming bij het subsidiëren van jeugdzorg.

- Vraag GS om kennisuitwisseling over doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden tussen alle provincies te stimuleren.

REACTIE GEDEPUTEERDE STATEN

Met belangstelling hebben wij uw bestuurlijke nota gelezen van de audit “provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod”. Wij zijn verheugd met uw conclusies die aangeven dat wij als provincie Utrecht onze rol goed vervullen als het gaat om provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod. We herkennen tevens dat onze werkwijze kan optimaliseren door deze op enkele punten aan te scherpen.

Graag willen wij gebruik maken van de mogelijkheid een bestuurlijke reactie te geven op de aanbevelingen uit uw nota. Voor zover het binnen onze invloedssfeer ligt, nemen wij al uw aanbevelingen over. Voor de details verwijzen wij u naar bijgevoegde notitie.

Vertrouwend u voldoende te hebben geïnformeerd.

Aanbevelingen

1. Inrichting van de markt voor jeugdzorg

1a Vraag GS u te informeren over de voortgang van de plannen om een deel van de boekjaarsubsidies via offertetrajecten weg te zetten.

GS nemen deze aanbeveling over. In het uitvoeringsprogramma 2007 is door GS al aangekondigd een eerste stap te gaan zetten richting een flexibele inzet van de doeluitkering. Deze ontwikkeling is overigens al ingezet doordat alle extra rijks- en provinciale middelen die sinds 2004 zijn ingezet voor extra capaciteit zorgaanbod niet langer structureel beschikbaar zijn gesteld aan alle zorgaanbieders, maar voor een beperkt aantal jaar.

In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma jeugdzorg zal PS worden geïnformeerd over de voortgang.

1b Vraag GS om de benodigde informatie voor subsidieaanvragen op tijd publiekelijk bekend te maken, zodat bestaande en nieuwe zorgaanbieders gelijktijdig van deze informatie kunnen kennisnemen.

GS nemen deze aanbeveling over. Overigens heeft de provincie Utrecht dit als eerste provincie in Nederland al eerder gedaan, namelijk bij de inzet van de extra middelen voor het terugdringen van de wachtlijsten in 2004.

2 Voorbereiding subsidie en beoordeling van de subsidieaanvragen

2a Gebruik de onderbouwde schatting van de vraag als uitgangspunt voor de bepaling van het benodigde zorgaanbod.

GS nemen deze aanbeveling over. GS passen dit al toe bij verzoeken tot ombouw van de boekjaarsubsidies en bij de besteding van alle extra wachtlijstmiddelen in de afgelopen jaren waarbij steeds vóóraf aan bureau jeugdzorg is gevraagd een analyse te maken van de vraag naar jeugdzorg. De provincie is hierin afhankelijk van bureau jeugdzorg. Dit betreft namelijk een wettelijke taak van bureau jeugdzorg. Zoals vastgelegd in de Planning & Control cyclus met bureau jeugdzorg ontvangt de provincie jaarlijks van bureau jeugdzorg een vraag- en aanbodanalyse.

2b Maak ruim vóór 15 september het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod voor de boekjaarsubsidies publiekelijk bekend.

GS nemen deze aanbeveling over.

2c Stel formeel een subsidieplafond vast indien gedurende het jaar extra middelen beschikbaar komen. Hiermee wordt de opneindregeling dichtgeschroeid. Maak hierbij ook het benodigde zorgaanbod publiekelijk bekend.

GS nemen deze aanbeveling over. GS willen graag benadrukken dat bij de besteding van extra middelen tot nu toe altijd het maximale beschikbare bedrag bekend is gemaakt. Dit zal voortaan ook formeel worden vastgesteld als het subsidieplafond.

2d Stel (in een verordening of in het uitvoeringsprogramma) een wijze van verdeling vast waarbij doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen. Zo kan voorrang worden verleend aan de zorgaanbieder met de beste prijs-kwaliteitverhouding. Verwijs bij de bekendmaking van het subsidieplafond naar de wijze van verdeling.

GS nemen deze aanbeveling over. Het is echter niet mogelijk dit *per direct* te gaan uitvoeren. Er zijn helaas op dit moment nog onvoldoende betrouwbare gegevens voorhanden om nu al op grond van doelrealisatiegegevens bijvoorbeeld een verdeling te maken op basis van de prijs-kwaliteitverhouding. Er wordt op landelijk én provinciaal niveau hard gewerkt aan goede en betrouwbare gegevens over de kwaliteit van de zorg. Hierbij loopt de provincie Utrecht voor op de landelijke ontwikkelingen. De provincie Utrecht wil zo snel mogelijk komen tot betrouwbare informatie op basis waarvan wel een verdeling kan worden gemaakt waarbij doelmatigheid en doeltreffendheid een rol spelen.

3 Sturing en verantwoording zorgaanbieders

3a Vraag GS u te informeren over de ontwikkeling van de aanvullende afspraken met zorgaanbieders op het gebied van doelrealisatie, cliënttevredenheid en een derde prestatie-indicator naar keuze.

GS nemen deze aanbeveling over. PS zullen in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma jeugdzorg worden geïnformeerd over de voortgang. Het jaar 2006 is het eerste jaar dat deze indicatoren met de zorgaanbieders zijn afgesproken. Aangezien op het moment van schrijven van het uitvoeringsprogramma 2007 de resultaten over 2006 nog niet bekend waren kon daarover nog niet worden gerapporteerd.

Inzicht in doelmatigheid en doeltreffendheid van het jeugdzorgaanbod

4a Vraag GS inzicht te verwerven in de oorzaken van prijsverschillen tussen provincies bij vergelijkbare zorgvarianten.

De provincie Utrecht hanteert de zorgvarianten zoals deze landelijk indertijd zijn afgesproken. Jaarlijks vindt er een indexering plaats op de normprijs per zorgvariant, waarvan het IPO een overzicht aanlevert. Deze wordt door de provincie Utrecht gevolgd. Verschillen met andere provincies kunnen bijvoorbeeld te maken hebben met bepaalde toeslagen die in de prijzen zijn opgenomen die in Utrecht bij bepaalde zorgaanbieders onterecht zouden zijn. Bijvoorbeeld huisvesting: sommige zorgaanbieders hebben lage lasten door veel eigen bezit en anderen hebben hoge lasten. Die verschillen zijn historisch bepaald en rechtvaardigen een verschil in de toekenning van toeslagen.

Daarnaast wordt op dit moment hard gewerkt aan een nieuwe landelijke financieringssystematiek. Dit zal betekenen dat er niet langer zal worden gerekend in prijzen van zorgvarianten. Mocht dit leiden tot provinciale verschillen dan zal GS dit alsnog gaan analyseren.

4b Vraag GS met andere provincies af te stemmen om zoveel mogelijk dezelfde financieringssystematiek voor zorgaanbieders te hanteren.

Zoals bij aanbeveling 4b is aangegeven wordt op dit moment al gewerkt aan een nieuwe landelijke financieringssystematiek. De provincie Utrecht is hier een grote voorstander van. Dit wil overigens niet zeggen dat prijzen niet op bepaalde onderdelen kunnen afwijken. Er worden normprijzen ontwikkeld waarbij provincies vrij

zijn naar boven of naar beneden beargumenteerd af te wijken. Dat is namelijk een aspect van marktwerking en een verdeling op basis van prijs-kwaliteit verhouding.

4c Vraag GS kennisuitwisseling over doelmatigheid en doeltreffendheid van behandelmethoden tussen alle provincies te stimuleren.

GS nemen deze aanbeveling over.

NAWOORD REKENKAMER

De Rekenkamer heeft met belangstelling kennis genomen van de reactie van het college van Gedeputeerde Staten (GS). Wij zijn verheugd dat GS zich kunnen vinden in de conclusies van het onderzoek en dat GS de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen, voor zover deze binnen de invloedssfeer van GS liggen. De Rekenkamer waardeert het dat in de provincie Utrecht al stappen zijn gezet om enkele aanbevelingen uit te voeren en dat de overige aanbevelingen worden overgenomen.

De Rekenkamer vindt het begrijpelijk dat het niet mogelijk is alle wijzigingen per direct in te voeren. Wij hopen daarom dat Provinciale Staten met GS bespreken op welke termijn de wijzigingen kunnen worden gerealiseerd en dat vastleggen in een plan van aanpak.

BIJLAGE A: PROVINCIALE VERGELIJKING

Deze bijlage bevat de resultaten van de toetsing van de aanpak van de provincie aan het beoordelingskader. Tabel 11 gaat in op de mate waarin het subsidieproces in de vier provincies is ingericht op het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg. Tabel 12 richt zich op de mate waarin de vier provincies in subsidierelaties met zorgaanbieders sturen op doelmatigheid en doeltreffendheid.

Tabel 11 Provinciale vergelijking voorbereiding subsidie en beoordeling aanvraag

Beoordelingscriteria		Flevo-land	Noord-Holland	Utrecht ¹⁴	Zuid-Holland
Er is een onderbouwde schatting van de vraag naar jeugdzorg. Op basis van deze schatting is bepaald wat het benodigde zorgaanbod per zorgvariant is (dat wil zeggen welk zorgaanbod de provincie wenst in te kopen).	Schatting vraag:	+	+/-	+	+
	Basis voor zorgaanbod:	+/-	+/-	+/-	+/-
Ruim voordat de subsidieaanvraag moet worden ingediend, worden het subsidieplafond en het benodigde zorgaanbod per zorgvariant bekend gemaakt.	<i>Boekjaarsubsidies</i>				
	Subsidieplafond:	-	+/-	+/-	+
	Benodigd zorgaanbod:	-	+/-	+/-	+
	<i>Projectsubsidies</i>				
	Subsidieplafond:	+	+		+
	<i>Extra middelen</i>				
Subsidieplafond:	-	+	+/-	-	
Benodigd zorgaanbod:	-	+/-	+/-	-	
Ruim voordat de subsidieaanvraag moet worden ingediend, is duidelijk hoe de subsidieaanvragen worden beoordeeld. Dit betekent dat: a. bekend moet zijn wat de mogelijke afwijzingsgronden zijn; b. bij de bekendmaking van het subsidieplafond moet worden vermeld wat de wijze van verdeling bij overschrijding van het subsidieplafond is.	Afwijzingsgronden:	+	+	+	+
	<i>Wijze van verdeling</i>				
	Boekjaarsubsidies:	-	-	+/-	-
	Projectsubsidies:	-	+		-
	Extra middelen:	-	+/-	+/-	-
De provincie legt vast welke informatie subsidieaanvragen t.a.v. doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod moeten bevatten.	Subsidieaanvraag:	+	+	+	+
Afwijzing: a. Er zijn afwijzingsgronden die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid; b. Indien subsidieaanvragen worden afgewezen, wordt de afwijzing gemotiveerd a.d.h.v. de vastgelegde afwijzingsgronden.	Afwijzingsgronden:	+	+	+	+
	Motivatie:	+/-	+	+	+

¹⁴ In de provincie Utrecht zijn de projectsubsidies niet gescoord, omdat deze nauwelijks worden ingezet voor jeugdzorgaanbod.

Beoordelingscriteria		Flevo-land	Noord-Holland	Utrecht ¹⁴	Zuid-Holland
Wijze van verdeling:	<i>Boekjaarsubsidies</i>				
a. In de wijze van verdeling spelen doelmatigheid en doeltreffendheid een rol;	Wijze van verdeling:	-	-	+/-	-
	Motivatie:	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.
b. Indien het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de afweging tussen de ingediende subsidieaanvragen gemotiveerd aan de hand van de wijze van verdeling.	<i>Projectsubsidies</i>				
	Wijze van verdeling:	-	+		-
	Motivatie:	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.
	<i>Extra middelen</i>				
	Wijze van verdeling:	-	+	+	-
	Motivatie:	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.

Tabel 12 Provinciale vergelijking sturing en verantwoording zorgaanbieders

Beoordelingscriteria		Flevo-land	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
Subsidieverlening: De provincie maakt prestatieafspraken met zorgaanbieders die betrekking hebben op doelmatigheid en doeltreffendheid.	<i>Boekjaarsubsidies</i>				
	Prestatieafspraken:	+/-	+	+	+
	<i>Extra middelen</i>				
	Prestatieafspraken:	+	+	+	+
Subsidieverlening: De provincie legt vast welke informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder gedurende het jaar moet aanleveren.	<i>Boekjaarsubsidies</i>				
	Tussentijdse informatie:	-	+	+	+
	<i>Extra middelen</i>				
	Tussentijdse informatie:	+	+	+	+
Subsidieverlening: De provincie legt vast welke informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid van het zorgaanbod de zorgaanbieder na afloop van het jaar moet aanleveren.	Informatie na afloop:	+	+	+	+
Bijsturing: De provincie ontvangt tussentijdse informatie van de zorgaanbieders, bepaalt op basis van de door de zorgaanbieder aangeleverde informatie of gedurende het jaar bijsturing noodzakelijk is en gaat, indien nodig, over tot bijsturing.	Bijsturing:	+/-	+	+	+
Subsidievaststelling:	Afrekensystematiek:	+/-	+	+	-
a. De provincie stelt een afrekensystematiek vast die beschrijft welke (financiële) consequenties het niet-nakomen van de gemaakte prestatieafspraken heeft.	Afrekenen:	+	+	+	+/-
b. De provincie past de afrekensystematiek in de praktijk toe.					